

Сборник съдебна практика

Дело C-64/16

Associação Sindical dos Juizes Portugueses
срещу
Tribunal de Contas

(Преюдициално запитване,
отправено от Supremo Tribunal Administrativo)

„Преюдициално запитване — Член 19, параграф 1 ДЕС — Способи за защита — Ефективна съдебна защита — Независимост на съдебната власт — Харта на основните права на Европейския съюз — Член 47 — Намаляване на възнагражденията на лицата на национална публична длъжност — Мерки за бюджетни ограничения“

Резюме — Решение на Съда (голям състав) от 27 февруари 2018 г.

- Държави членки — Задължения — Установяване на правните средства, необходими за осигуряването на ефективна съдебна защита — Обхват*
(членове 2 ДЕС и 19 ДЕС; член 47, втора алинея от Хартата на основните права на Европейския съюз)
  - Право на Европейския съюз — Принципи — Право на ефективна съдебна защита — Принцип за независимост на съдебната власт — Обхват*
(член 19, параграф 2, трета алинея ДЕС; член 47, втора алинея от Хартата на основните права на Европейския съюз)
  - Държави членки — Задължения — Установяване на правните средства, необходими за осигуряването на ефективна съдебна защита — Спазване на принципа за независимост на съдебната власт — Национална правна уредба, с която временно се намаляват възнагражденията на лицата на национална публична длъжност — Нарушение — Липса*
(член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС)
1. Член 19 ДЕС, който конкретизира правовата държава като ценност, утвърдена с член 2 ДЕС, възлага задачата да се осигури съдебен контрол за спазването на правния ред на Съюза не само на Съда, но и на националните съдилища (вж. в този смисъл становище 1/09 (Споразумение за създаване на унифицирана система за патентно съдопроизводство) от 8 март 2011 г., EU:C:2011:123, т. 66; решения от 3 октомври 2013 г., Inuit Tapiriit Kanatami и др./Парламент и Съвет, C-583/11 P, EU:C:2013:625, т. 90 и от 28 април 2015 г., T & L Sugars и Sidul Açúcares/Комисия, C-456/13 P, EU:C:2015:284, т. 45).

Самото наличие на ефективен съдебен контрол, чието предназначение е да гарантира спазването на правото на Съюза, е неделимо свързано с правовата държава (вж. в този смисъл решение от 28 март 2017 г., *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, т. 73 и цитираната съдебна практика). От това следва, че всяка държава членка трябва да гарантира, че органите, които, като „юрисдикции“ по смисъла на правото на Съюза, са част от системата ѝ от способности за защита в областите, обхванати от правото на Съюза, изпълняват изискванията на ефективната съдебна защита. Запазването на независимостта на такъв орган е от първостепенно значение, за да се гарантира тази защита, видно от член 47, втора алинея от Хартата, съгласно който достъпът до „независим“ съд е едно от изискванията, свързани с основното право на ефективни правни средства за защита.

(вж. т. 32, 36, 37 и 41)

2. Гаранцията за независимост, присъща за правосъдната дейност (вж. в този смисъл решения от 19 септември 2006 г., *Wilson*, C-506/04, EU:C:2006:587, т. 49, от 14 юни 2017 г., *Online Games и др.*, C-685/15, EU:C:2017:452, т. 60 и от 13 декември 2017 г., *El Hassani*, C-403/16, EU:C:2017:960, т. 40), се изисква не само на равнището на Съюза, за съдиите на Съюза и генералните адвокати на Съда, както предвижда член 19, параграф 2, трета алинея ДЕС, но и на равнището на държавите членки, за националните съдилища.

Понятието за независимост предполага в частност, че съответният орган упражнява правораздавателните си функции напълно самостоятелно, без да е йерархично обвързан или да е подчинен на когото и било и без да получава нареждания или инструкции от какъвто и да било вид, и че по този начин е защитен от външна намеса или натиск, които могат да накърнят независимостта на членовете му при вземането на решение и да повлияят на съответните решения (вж. в този смисъл решения от 19 септември 2006 г., *Wilson*, C-506/04, EU:C:2006:587, т. 51 и от 16 февруари 2017 г., *Margarit Panicello*, C-503/15, EU:C:2017:126, т. 37 и цитираната съдебна практика). Също както несменяемостта на членовете на съответния орган (вж. по-конкретно решение от 19 септември 2006 г., *Wilson*, C 506/04, EU:C:2006:587, т. 51), фактът, че те получават заплащане, съответстващо на значимостта на изпълняваните от тях функции, представлява присъща гаранция за независимостта на съдебната власт.

(вж. т. 42, 44 и 45)

3. Член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС трябва да се тълкува в смисъл, че принципът за независимост на съдебната власт допуска спрямо членовете на *Tribunal de Contas* (Сметна палата, Португалия) да се прилагат общи мерки за намаляване на заплатите като разглежданите в главното производство, свързани с коригиращи прекомерния бюджетен дефицит ограничения и с програма на Европейския съюз за финансово подпомагане.

Тези мерки са предвиждали ограничено намаление на възнаграждението с процент, вариращ според размера на същото. Те са били прилагани не само спрямо членовете на *Tribunal de Contas* (Сметна палата), но в по-общ план спрямо различни лица, заемащи публични длъжности, и служители в публичния сектор, включително представителите на законодателната, изпълнителната и съдебната власт. Поради това обстоятелство въпросните мерки не може да се възприемат като конкретно насочени към членовете на *Tribunal de Contas* (Сметна палата). Напротив, те наподобяват общи мерки за присъединяване на лицата на национална публична длъжност към усилията за икономии, наложени от необходимостта да се намали прекомерният бюджетен дефицит на португалската държава. Накрая, както е видно от заглавието на Закон № 75/2014 и от самия текст на член 1, параграф 1 от него, мерките за намаляване на заплатите, въведени с този закон и влезли в сила на 1 октомври 2014 г., са били временни. При това

положение разглежданите в главното производство мерки за намаляване на заплатите не може да се разглеждат като накърняващи независимостта на членовете на Tribunal de Contas (Сметна палата).

(Вж. т. 47—52 и диспозитива)